USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Evy Šonkové a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **H. D. T.**, zastoupen Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Milady Horákové 1957/13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 3. 2020, č. j. OAM-1018/ZA-ZA11-HA13-2019, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 18. 10. 2021, č. j. 33 Az 23/2020 - 34,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Dne 27. 11. 2019 žalobce požádal o udělení humanitárního azylu, jelikož v České republice chce zůstat se svým synem (český občan, rok narození 2007), s nímž obnovil vztah poté, co byl propuštěn z vězení. Uvedl, že bude-li nucen odcestovat do Vietnamu, ztratí se svým synem kontakt a nebude se o něj moci starat. Při pohovoru ke své žádosti žalobce uvedl, že v roce 2008 získal v České republice trvalý pobyt. Za drogovou trestnou činnost mu byl uložen trest odnětí svobody, který vykonával od října 2012 do března 2018. S přítelkyní a matkou svého syna nikdy nežil, syn je svěřen do péče babičky. Žalobce přispívá na jeho výživné, pořizuje mu školní potřeby, oblečení apod. a vídá jej osobně několikrát do měsíce.

[2] Žalovaný shora označeným rozhodnutím mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) neudělil a rozhodl, že doplňkovou ochranu pro existenci důvodů podle § 15a zákona o azylu nelze udělit (dále jen „napadené rozhodnutí“).

[3] Žalobu proti napadenému rozhodnutí Krajský soud v Brně v záhlaví označeným rozsudkem (dále jen „krajský soud“ a „napadený rozsudek“) zamítl. Uvedl, že žalobcem tvrzené skutečnosti nejsou azylově relevantní. Humanitární azyl je výjimečný institut,

jehož podmínky žalobce nenaplnil, jelikož neuvedl žádné okolnosti hodné zvláštního zřetele. Pandemie onemocnění covid-19 mezi ně nepatří. Opatření s pandemií spojená, jež jsou uplatňována ve Vietnamu, nelze považovat za nelidské či ponižující zacházení. Rodinné poměry žalobce nejsou podle krajského soudu důvodem pro udělení humanitárního azylu, na nějž není právní nárok. Žalovaný se posouzením okolností tvrzených žalobcem podrobně zabýval. Jelikož v případě žalobce byla dána překážka udělení doplňkové ochrany podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu (důvodné podezření ze spáchání vážného zločinu), nebyl povinen se zabývat otázkou rozporu jeho vycestování s mezinárodními závazky České republiky. Vylučovací klauzuli podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu není na překážku, pokud je cizinec již za trestný čin pravomocně odsouzen. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu se o vážný zločin nejedná automaticky u každého činu, který je vnitrostátně kvalifikován jako zvlášť závažný zločin. Je nutno zohlednit povahu činu, povahu trestu a další okolnosti podle judikatury Soudního dvora Evropské unie. Krajský soud se ztotožnil s posouzením žalovaného, že se v případě žalobce jedná o vážný zločin s ohledem na výroky a odůvodnění rozhodnutí vydaného v trestním řízení ve věci žalobce. Žalobce páchal drogovou trestnou činnost v rámci organizované skupiny, za což mu byl uložen trest 9 let odnětí svobody; předtím se dopustil i dalších trestných činů. Podmíněné propuštění se zkušební dobou do roku 2025 nemá vliv na to, že se žalobce dopustil vážného zločinu podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí proti napadenému rozsudku kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Namítl, že mu měl žalovaný udělit doplňkovou ochranu kvůli opatřením proti pandemii covid-19 uplatňovaným ve Vietnamu. Vylučovací klauzule podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu žalovaný nemohl aplikovat, neboť platí pouze v případě *podezření* z vážného zločinu, nikoliv je-li za něj cizinec již pravomocně odsouzen. Smyslem úpravy je zabránit tomu, aby se pachatelé vážných zločinů vyhýbali trestnímu stíhání. Napadené rozhodnutí považuje stěžovatel za nepřezkoumatelné ohledně odůvodnění, že se stěžovatel dopustil vážného zločinu. Krajský soud související námitky stěžovatele posoudil nesprávně. Vykládal pojem důvodné podezření, to je však pojem komunitárního práva, který vnitrostátní soud vykládat nemůže. Krajský soud pojem nesprávně rozšiřuje na pravomocně odsouzené. Tento výklad odporuje čl. 17 odst. 1 písm. b) Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011 (dále jen „Směrnice“).

[5] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s posouzením krajského soudu a odkázal na správní spis. Má za to, že stěžovatel spáchal vážný zločin, pročež mu nemůže být udělena doplňková ochrana. Mezinárodní ochrana neslouží k legalizaci pobytu cizince na území České republiky, což je jediný důvody stěžovatelovy žádosti o azyl.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že stěžovatel je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byl účastníkem

řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[7] Podle § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, pokud svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele (podle usnesení Nejvyššího správního soudu dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS).

[8] Stěžovatel k otázce přijatelnosti své kasační stížnosti nic netvrdil. Řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční. Obsah a kvalita kasační stížnosti do značné míry předurčují nejen rozsah přezkumné činnosti, ale i obsah rozhodnutí soudu (viz např. rozsudek ze dne 26. 1. 2015, č. j. 8 As 109/2014 - 70). Jde proto k tíži stěžovatele, pokud v kasační stížnosti nespecifikují skutkové a právní důvody, pro které napadají rozhodnutí krajského soudu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004 – 54, či ze dne 18. 7. 2013, č. j. 9 Afs 35/2012 – 42) a netvrdí důvody, pro které má být kasační stížnost přijatelná.

[9] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu totiž poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro odklon.

[10] Institutem humanitárního azylu se zabýval Nejvyšší správní soud v řadě svých rozhodnutí (např. rozsudky ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, nebo ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48). Z této judikatury vyplývá, že je na uvážení správního orgánu, zda humanitární azyl udělí, či nikoliv; míra volnosti uvážení správního orgánu je limitována pouze zákazem libovůle. Nejvyšší správní soud ve své ustálené judikatuře specifikoval skutečnosti, které jsou obvyklými důvody pro udělení azylu z humanitárních důvodů (srov. rozsudek ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 - 69). Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2020, čj. 6 Azs 243/2020 – 25 „[s]*kutečnost, že osoby vracející se ze zahraničí jsou povinny se v zemi původu podrobit „karanténě", nepředstavuje opatření neobvyklé, které by se nedělo také jinde ve světě (včetně České republiky, kde byla v období od 31. 3. do 12. 4. 2020 vyhlášena povinná čtrnáctidenní „karanténa" u všech osob, které na území České republiky vstoupily).*"

[11] K vylučovací klauzuli podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 8. 2021, čj. 8 Azs 192/2020-48 uvedl: „*smyslem uvedených exkluzivních klauzulí je vyloučit poskytnutí mezinárodní ochrany těm osobám, které jí nejsou hodny, neboť se dopustily natolik závažných činů, že si jejich pachatelé jako uprchlíci mezinárodní ochranu nezaslouží. Současně mají tyto vylučující klauzule zabránit tomu, aby takoví jednotlivci využili ochrany vyplývající z postavení uprchlíka s cílem vyhnout se právní odpovědnosti za své činy.*"

[12] Krajský soud v napadeném rozsudku posoudil aplikaci § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu, podle níž: „*Pojem*

„vážný zločin" je autonomním pojmem azylového práva a je třeba jej vykládat s přihlédnutím k významu, jaký mu přikládá směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU (kvalifikační směrnice) a Úmluva o právním postavení uprchlíků (č. 208/1993 Sb.). Závěr o tom, že se žadatel o mezinárodní ochranu dopustil vážného zločinu, a tudíž mu nelze udělit doplňkovou ochranu, nelze odůvodnit pouze s odkazem na skutečnost, že byl odsouzen za spáchání činu, jenž je ve vnitrostátním trestním právu kvalifikován jako zvlášť závažný zločin, nýbrž je vždy třeba posoudit individuální okolnosti případu." (podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 2. 2017, čj. 6 Azs 309/2016-28) Z citovaného rozsudku zároveň plyne, že vylučovací klauzule podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu se aplikuje i na situace, kdy byl cizinec již za spáchání vážného zločinu *pravomocně odsouzen*, nikoliv výlučně jen pokud panuje *důvodné podezření* o jeho spáchání.

[13] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2021, čj. 8 Azs 192/2020-48 „[r]*ozhodne-li Ministerstvo vnitra v řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany o tom, že azyl a doplňkovou ochranu nelze udělit [§ 15 a § 15a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu], nezkoumá již, zda v důsledku aplikace vylučujících klauzulí (ne)dojde k porušení zásady non-refoulement*."

[14] Žádost o mezinárodní ochranu podaná ve chvíli, kdy se žadatel dozví o neudělení či zrušení pobytového oprávnění a povinnosti odcestovat z České republiky, aniž by byl zároveň tvrzen jakýkoliv relevantní azylový důvod, lze považovat za účelovou ve snaze legalizovat svůj pobyt na území České republiky na základě udělené mezinárodní ochrany (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2019, čj. 9 Azs 430/2018 – 27).

[15] Snaha o legalizaci pobytu na území České republiky za účelem realizace soukromého a rodinného života není relevantním důvodem pro udělení mezinárodní ochrany (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004- 60, ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004-69, nebo ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004-44). Samotné neudělení mezinárodní ochrany ještě nemá za následek zásah do práva na rodinný a soukromý život ani do práv nezletilého dítěte. Neznamená samo o sobě realizaci správního vyhoštění, v rámci něhož budou dopady do rodinného a soukromého života příslušnými orgány posuzovány. Neudělení mezinárodní ochrany nebrání žadateli legalizovat svůj pobyt na základě pobytového oprávnění.

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou zdejšího soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikaturnímu odklonu; ani nebylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené soudní judikatury či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Nejvyšší správní soud tudíž kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[17] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Soud o nákladech nerozhodoval

podle § 60 odst. 3 s. ř. s., přestože kasační stížnost odmítl, a to s ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS (srov. obdobně usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28, či ze dne 25. 8. 2021, č. j. 1 Azs 119/2021 - 55). Stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, avšak nevznikly mu žádné náklady nad rozsah jeho úřední činnosti, proto mu soud jejich náhradu nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. března 2022

Mgr. Eva Šonková
předsedkyně senátu